

ການຄົ້ນຄ້ວາກົດໝາຍ ແບບປຽບທຽບ

By Perrine SIMON

UNIVERSITÉ DU
LUXEMBOURG

ການຄົ້ນຄວ້າກົດໝາຍແບບ ປຽບທຽບແມ່ນຫຍັງ?

- ປຽບທຽບວ່າການອອກກົດໝາຍໜຶ່ງໄດ້ຖືກຄວບຄຸມໃນສອງ ຫຼື ຫຼາຍລະບົບກົດໝາຍຂຶ້ນໄປ
- ຕາມພື້ນທີ່: ປຽບທຽບກົດໝາຍເງິນທົດແທນຂອງປະເທດລຸກຊຳບວກກັບ ກົດໝາຍເງິນທົດແທນຂອງປະເທດລາວ (ແລະ ປະເທດໄທ)
- ຕາມການເວລາ: ປຽບທຽບກົດໝາຍສິດທິພື້ນຖານຂອງປະເທດຝຣັ່ງກ່ອນ ແລະ ຫຼັງ ການປະຕິວັດຝຣັ່ງ

ການປຽບທຽບ... (Comparing...)

- ການປຽບທຽບລະບົບກົດໝາຍສອງລະບົບຂຶ້ນໄປ ບໍ່ພຽງແຕ່ການສຶກສາ ແລະ ອະທິບາຍ ໂດຍທົ່ວໄປເຖິງລະບົບກົດໝາຍເຫຼົ່ານັ້ນ.
- ແຕ່ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນກ່ຽວກັບ:
  - ການຊອກຫາ, ອະທິບາຍຄວາມແຕກຕ່າງ/ຄວາມຄ້າຍຄື ;
  - ການເຂົ້າໃຈເຖິງຄວາມແຕກຕ່າງ/ຄວາມຄ້າຍຄື;
  - ອະທິບາຍເຖິງຜົນໄດ້ຮັບ
- ຕົວຢ່າງ: ການເນັ້ນປຽບທຽບໃສ່ສອງ ຫຼື ສາມລະບຽບການລັດຖະທຳມະນູນອາດນຳເອົາ ໄປສູ່ການຕັ້ງຄຳຖາມ ແລະ ທົບທວນຫຼັກການສຳຄັນຂອງລະບຽບການລັດຖະທຳມະນູນ, ເຊັ່ນວ່າ ເສລີພາບທາງການປາກເວົ້າ, ເສລີພາບໃນນການນັບຖືສາສະໜາ, ຄວາມເທົ່າ ທຽມ ແລະ ອື່ນໆ.

ວັດຖຸປະສົງຂອງການຄົ້ນຄ້ວາກົດໝາຍ າຍແບບປຽບທຽບ: ກົດໝາຍ

Object of the comparative legal research: the Law

- ເລືອກເພື່ອປຽບທຽບ: ບັນຫາທາງກົດໝາຍທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງ ຫຼື ບັນຫາທີ່ກວ້າງຂຶ້ນກ່ຽວກັບ ອົງກອນຂອງລັດ
- ແມ່ນຫຍັງທີ່ຄວນຖືກປຽບທຽບ:
  - ນິຕິກຳ
  - ຄະດີຄວາມ (ການຕັດສິນຂອງສານ)
  - ບໍລິບົດຂອງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ປະຫວັດສາດຂອງກົດໝາຍ
  - “ອຳນາດທີ່ເບິ່ງບໍ່ເຫັນ” or “legal formants”

ຈຸດປະສົງຂອງການວິໄຈການ ປ່ຽນທຽບກົດໝາຍ

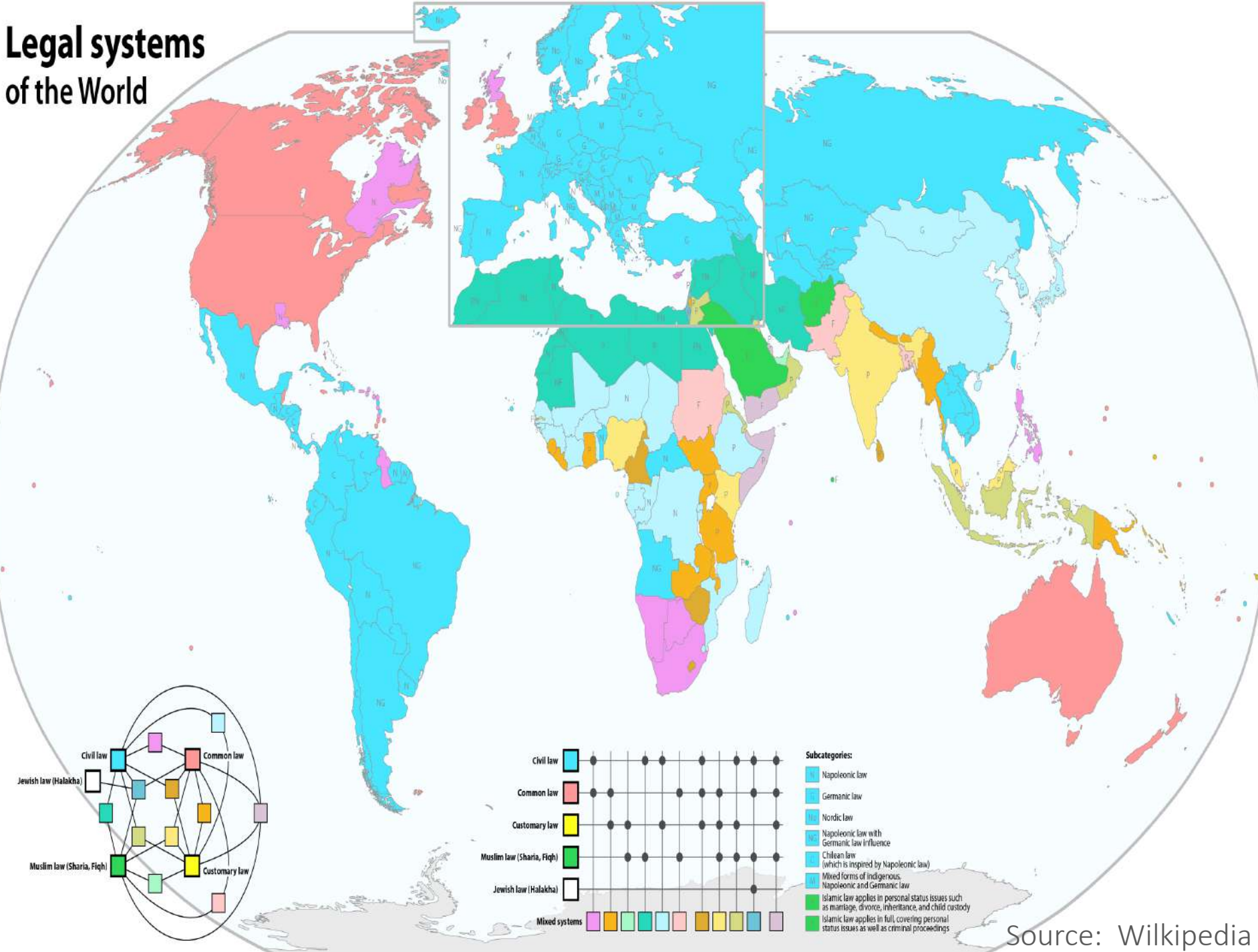
ກະລຸນາລະວັງ !

- ບໍ່ແມ່ນທຸກ “ກົດໝາຍ” ຖືກບັນຍັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ.
- ສ່ວນລຶກຂອງກົດໝາຍນອນຢູ່ກ້ອງພື້ນຜິວ ແລະ ສາມາດເບິ່ງເຫັນໄດ້ ໜ້ອຍລົງ
- ຕົວຢ່າງ: ສະຫະລາຊາອານາຈັກອັງກິດບໍ່ມີກົດໝາຍລາຍລັກອັກສອນ. ກົດ ລະບຽບຂອງລັດຖະທຳມະນູນແມ່ນຜົນມາຈາກກົດໝາຍຈາຮີດປະເພນີ (*Habeas corpus*).

« ກົດໝາຍ » ຫຍັງທີ່ເຮົາ ປຽບທຽບ?

- ມັນບໍ່ພຽງພໍທີ່ຈະປຽບທຽບຢູ່ເຈ້ຍເປັນຄໍາໆໄປ.
- ກົດໝາຍອີງໃສ່ວັດທະນະທຳ. ກົດໝາຍໄດ້ຮັບອິດທິພົນຈາກວັດທະນະທຳຂອງປະເທດນັ້ນໆ.
- ສະນັ້ນ, ເຮົາຕ້ອງເບິ່ງທີ່ກົດໝາຍທີ່ຖືກຂຽນເປັນລາຍລັກອັກສອນຢ່າງເປັນທາງການຄັກແນ່.

Legal systems of the World

ເປົ້າໝາຍຂອງການຄົ້ນຄ້ວາກົດໝາຍແບບປຽບທຽບ / Aims of comparative law

- ປະກອບສ່ວນໃນລະບົບກົດໝາຍຂອງຕົນ (ມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ລວມທັງ ຕົ້ນຈາຮີດປະເພນີແບບເກົ່າ ພ້ອມທັງປັບປຸງໃຫ້ມັນດີຂຶ້ນ. ນຳໃຊ້ເຂົ້າ ໃນການຕີຄວາມໝາຍລັດຖະທຳມະນູນ)
- ເປັນການເຝິກຝົນໃຫ້ເຂົ້າໃຈກົດໝາຍ ແລະ ວັດທະນະທຳຕ່າງປະເທດ ແລະ ຍັງເຂົ້າໃຈວັດທະນະທຳຂອງປະເທດຕົນເອງດີຂຶ້ນຜ່ານຂະບວນ ການປຽບທຽບກັບວັດທະນະທຳອື່ນ.
- ການປະສານກັນຂອງກົດໝາຍ (ໃນບໍລິບົດຂອງສະຫະພາບເອີຣົບ)

ທາງເລືອກຂອງປະເທດຕ່າງໆ

1. ຄວາມກ່ຽວຂ້ອງ (Relevance)

- ເລືອກສອງປະເທດ (ຫຼືຫຼາຍກວ່ານັ້ນ) ທີ່ມີການບັນຍັດກົດໝາຍໃໝ່
- ເລືອກປະເທດທີ່ມີວິທີແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນປະເດັນທາງກົດໝາຍທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງ
- ທ່ານສາມາດຊອກຫາຕົວຢ່າງໄດ້ບໍ່?

2. ຄວາມຮູ້ດ້ານພາສາ

(Knowledge of language)

- ທ່ານຕ້ອງໄດ້ອ່ານ ແລະ ເຂົ້າໃຈແຫຼ່ງສະບັບດັ້ງເດີມຂອງກົດໝາຍ (ພາສາ).
- ໃສ່ໃຈກັບບັນຫາການແປທາງກົດໝາຍ: ຄຳສັບເຕັກນິກວິຊາການທີ່ຄືກັນອາດມີເນື້ອຫາທີ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ຫຼື ພຽງເລັກໜ້ອຍໃນບົດວິໄຈຂອງປະເທດຂອງທ່ານ.
- ຍົກຕົວຢ່າງຄວາມໝາຍທີ່ແຕກຕ່າງກັນຂອງຄຳສັບກົດໝາຍ: “rule of law” ໃນລະບົບກົດໝາຍ Anglo-Saxon ຫຼື “état de droit” ໃນລະບົບກົດໝາຍຝຣັ່ງ. ກຳນົດຄຳຂອງ “rule of law” ໃນທັງສອງລະບົບກົດໝາຍ, ຈາກນັ້ນເລີ່ມການວິເຄາະ (ວິທີການວິເຄາະ).

ທັກສະສໍາຄັນຂອງນັກປຽບທຽບທີ່ດີ

- ຫຼີກລ່ຽງທັດສະນະຄະຕິດັ້ງເດີມ: ການສັງເກດທາງວິທະຍາສາດ ແລະ ເປັນກາງ
- ທັກສະໃນການໃຊ້ເຫດຜົນໃນແບບວິພາກວິຈານ
- ປະເມີນຂໍ້ມູນພາຍໃນບໍລິບົດທາງວັດທະນະທຳຂອງຕົນ
- ເລີ່ມຈາກຄວາມຄ້າຍຄືກັນ ແລ້ວຕໍ່ດ້ວຍຄວາມແຕກຕ່າງ
- ຖອຍຫ່າງອອກຈາກຄຳສັ່ງພາຍໃຕ້ບົດທົບທວນກົດໝາຍ

- ຄວາມສາມາດໃນການລະບຸຕົ້ນກຳເນີດ ແລະ ລັກສະນະສຳຄັນຂອງລະບົບກົດໝາຍ
- ຄວາມສາມາດໃນການປຽບທຽບແນວຄວາມຄິດ ແລະ ສະຖາບັນໃນລະບົບຕ່າງໆ
- ຄວາມສາມາດໃນການນຳໃຊ້ແນວຄວາມຄິດທາງກົດໝາຍທີ່ເອົາມາຈາກຕ່າງປະເທດ

- ອະທິບາຍເຖິງວັດທະນະທຳຄວາມຄິດທີ່ຫຼາກຫຼາຍ.
- ກົດໝາຍບໍ່ສາມາດເຂົ້າໃຈໄດ້ ຖ້າຫາກບໍ່ເຂົ້າໃຈວັດທະນະທຳທີ່ມີຢູ່.
- ຕົວຢ່າງ: ເຮົາບໍ່ສາມາດເຂົ້າໃຈລັດຖະທຳມະນູນຝຣັ່ງໃນປັດຈຸບັນນີ້ໄດ້ ປາສະຈາກການຍອມຮັບອິດທິພົນຈາກການປະຕິວັດຝຣັ່ງ ປີ 1789 (ວິທີການທາງປະຫວັດສາດ) (historical method).

ເຮົາຈະເຮັດການຄົ້ນຄວ້າກົດໝາຍ ແບບປຽບທຽບໄດ້ແນວໃດ?

ສໍາລັບການຄົ້ນຄວ້າແບບປຽບທຽບຂອງທ່ານ, ຈົ່ງຕັ້ງຄໍາຖາມໃນລັກສະນະແບບນີ້:

- ລະບົບມີຄວາມຄ້າຍຄື ແລະ ຕ່າງກັນແນວໃດ?
- ຄວາມຄ້າຍຄື ແລະ ຄວາມແຕກຕ່າງນັ້ນອີງໃສ່ຄໍາສັບ ຫຼື ບໍລິບົດ ຫຼື ສິ່ງອື່ນ ຫຼື ບໍ່?
- ຄວາມໝາຍທີ່ເປັນຮູບປະທໍາຂອງຄວາມແຕກຕ່າງ/ຄວາມຄ້າຍຄືແມ່ນຫຍັງ?
- ຄວາມແຕກຕ່າງ/ຄວາມຄ້າຍຄືເຜີຍໃຫ້ເຫັນຫຍັງ?
- ເປັນຫຍັງຈຶ່ງມີຄວາມແຕກຕ່າງ ແລະ ຄວາມຄ້າຍຄືນີ້?
- ຍັງມີບາງສິ່ງໃນລະບົບອື່ນທີ່ເຮົາສາມາດນໍາມາປັບປຸງບົດວິໄຈເຮົາໄດ້ ຫຼື ບໍ່?
- ລະບົບຂອງເຮົາມີປະສິດທິພາບ ຫຼື ບໍ່?

ຕົວຢ່າງບົດຄົ້ນຄວ້າແບບປຽບທຽບ

ການປຽບທຽບເສລີພາບໃນການປາກເວົ້າ

ຢູ່ສະຫະລັດອາເມຣິກາ ແລະ ເອີຣົບ

- ໃນອາເມຣິກາ, ເສລີພາບໃນການປາກເວົ້າ ແມ່ນຖືກຄຸ້ມຄອງຢ່າງບໍ່ມີຈຳກັດ; ແນ່ນອນວ່າ ສານສູງສຸດຂອງອາເມຣິກາໄດ້ຈຳກັດການປາກເວົ້າຖ້າຫາກສື່ເຖິງຄວາມເປັນອັນຕະລາຍທີ່ເຫັນໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ.
- ໃນປະເທດເອີຣົບສ່ວນຫຼາຍ, ເສລີພາບໃນການປາກເວົ້າແມ່ນຖືກຄຸ້ມຄອງ, ແຕ່ມີຂໍ້ຈຳກັດທາງຂໍ້ຄວາມທີ່ຊັດເຈນ.
  - ທ່ານຖືກຂໍໃຫ້ປຽບທຽບສອງເສລີພາບທາງການປາກເວົ້ານີ້. ທ່ານຈະເລີ່ມຈາກໃສ?

Compare the anti-trafficking law in Laos, Thailand and Malaysia

Compare criminal procedures in the ASEAN to facilitate mutual legal assistance?

ຕົວຢ່າງບົດຄວາມຄົ້ນຄ້ວາການ ປຽບທຽບໃນອາຊີ

LEE, J., & WOO, J. (2019). Assessment of the Jury Systems in Asia: A Comparison of Korea and Japan. *Asian Journal of Comparative Law*, 14(S1), S77-S96/

ຈາກບົດຄວາມນີ້ຜູ້ຂຽນໄດ້ລະບຸວ່າເກົາຫຼີທົດລອງການນຳໃຊ້ແບບການ
ພິຈາລະນາຄະດີໃນລະບົບລູກຊຸນທັງຂອງເຢຍລະມັນ ແລະ ອາເມຣິກາ, ໃນ
ຂະນະທີ່ ຍິ່ງຢູ່ນພຽງແຕ່ໃຊ້ລະບົບຂອງອາເມຣິກາເປັນຫຼັກເທົ່ານັ້ນ. ນີ້ແມ່ນການ
ສົມທຽບທີ່ໜ້າສົນໃຈຂອງການນຳແບບຕາເວັນຕົກມາໃຊ້ໃນສອງເຂດອຳນາດ
ສານ.

Maartje De Visser, Ngoc Son Bui, Contemporary Constitution Making in Asia-Pacific, *The Chinese Journal of Comparative Law*, Volume 7, Issue 2, September 2019, Pages 241–250

ບົດຄວາມນີ້ລະບຸວ່າ ພາກພື້ນອາຊີປາຊີຟິກໄດ້ຜ່ານການຂະບວນການສ້າງລັດຖະທຳມະນູນມາຫຼາຍທົດສະວັດ, ຕັ້ງແຕ່ປາຍສະຕະວັດທີ 19 ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງແມ່ນຊ່ວງການປົດປ່ອຍອານານິຄົມ. ໃນຊ່ວງບໍ່ດົນມານີ້, ມີການສ້າງລັດຖະທຳມະນູນໃໝ່ເຊັ່ນວ່າ: ຕີມໍຕາເວັນອອກ ໄດ້ຮັບຮອງລັດຖະທຳມະນູນແຫ່ງຊາດສະບັບທຳອິດໃນປີ 2002. ໃນຊ່ວງລ່າສຸດນີ້, ໄທ ແລະ ເນປານ ໄດ້ຮັບຮອງລັດຖະທຳມະນູນສະບັບໃໝ່ໃນປີ 2016 ແລະ 2015 ຕາມລຳດັບ, ໃນຂະນະທີ່ ສີລັງກາ ແລະ ມຽນມາກຳລັງປະສົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຂະບວນການສ້າງລັດຖະທຳມະນູນ.

ຄຳຖາມ: ທ່ານສາມາດໃຫ້ຂໍ້ມູນປະເພດໃດກ່ຽວກັບລາວໃນແງ່ນີ້?

Examining Practice, Interrogating Theory: Comparative Legal Studies in Asia, Ed. Penelope Nicholson and Sarah Biddulph, Brill - Nijhoff, 2008

ປຶ້ມຫົວນີ້ລະບຸວ່າການປ່ຽນແປງ ແລະ ປະຕິຮູບກົດໝາຍໃນຍຸກໂລກາພິວັດ ເຊິ່ງເປັນສູນກາງຂອງການປ່ຽນແປງລະບົບກົດໝາຍໃນອາຊີ. ປຶ້ມຫົວນີ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການວິເຄາະການປ່ຽນແປງທາງກົດໝາຍສະເພາະໃນປະເທດຈີນ, ອິນໂດເນເຊຍ, ມາເລເຊຍ, ສິງກະໂປ, ໄທ, ໄຕ້ຫວັນ ແລະ ຫວຽດນາມ.

Practicle advise

ຄໍາແນະນໍາທາງການ
ປະຕິບັດຕົວຈິງກ່ຽວ
ກັບການຂຽນບົດ
ຄົ້ນຄວ້າວິໄຈກົດໝາຍ
ແບບປຽບທຽບ

- ຊອກຫາຫົວຂໍ້ທີ່ທ່ານມີຄວາມສົນໃຈເປັນການສ່ວນຕົວ.
- ໝັ້ນໃຈວ່າຫົວຂໍ້ນັ້ນແມ່ນ “ສາມາດຄົ້ນຄວ້າໄດ້”.
- ຢ່າຫຼີກລ່ຽງຫົວຂໍ້ພຽງແຕ່ທ່ານບໍ່ຮູ້ຫຍັງກ່ຽວກັບມັນ. ທ່ານສາມາດຊອກຫາແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຢູ່ທ່າສະມຸດ ແລະ/ ຫຼື ທາງອອນລາຍໄດ້.
- ຫຼັງຈາກເລືອກຫົວຂໍ້ທີ່ແນ່ນອນແລ້ວ, ສຸ່ມໃສ່ໜຶ່ງ ຫຼື ສອງຄໍາຖາມທີ່ທ່ານຢາກຈະຕອບ.
- ສຸ່ມໃສ່ກົດໝາຍດ້ານໃດດ້ານໜຶ່ງໃນຂົງເຂດທີ່ກຳນົດ ແລະ ປຽບທຽບແງ່ມຸມນີ້ກັບສອງລະບົບກົດໝາຍຂຶ້ນໄປ.
- ສຸ່ມໃສ່ບັນຫາກົດໝາຍໃນບົດວິໄຈຂອງທ່ານ. ຈົ່ງຈື່ໄວ້ວ່າທ່ານບໍ່ໄດ້ຂຽນບົດຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດກ່ຽວກັບການເມືອງ ຫຼື ປະຫວັດສາດ.

Practicle advise

ຄໍາແນະນໍາທາງການ
ປະຕິບັດຕົວຈິງກ່ຽວ
ກັບການຂຽນບົດ
ຄົ້ນຄວ້າວິໄຈກົດໝ
າຍແບບປຽບທຽບ

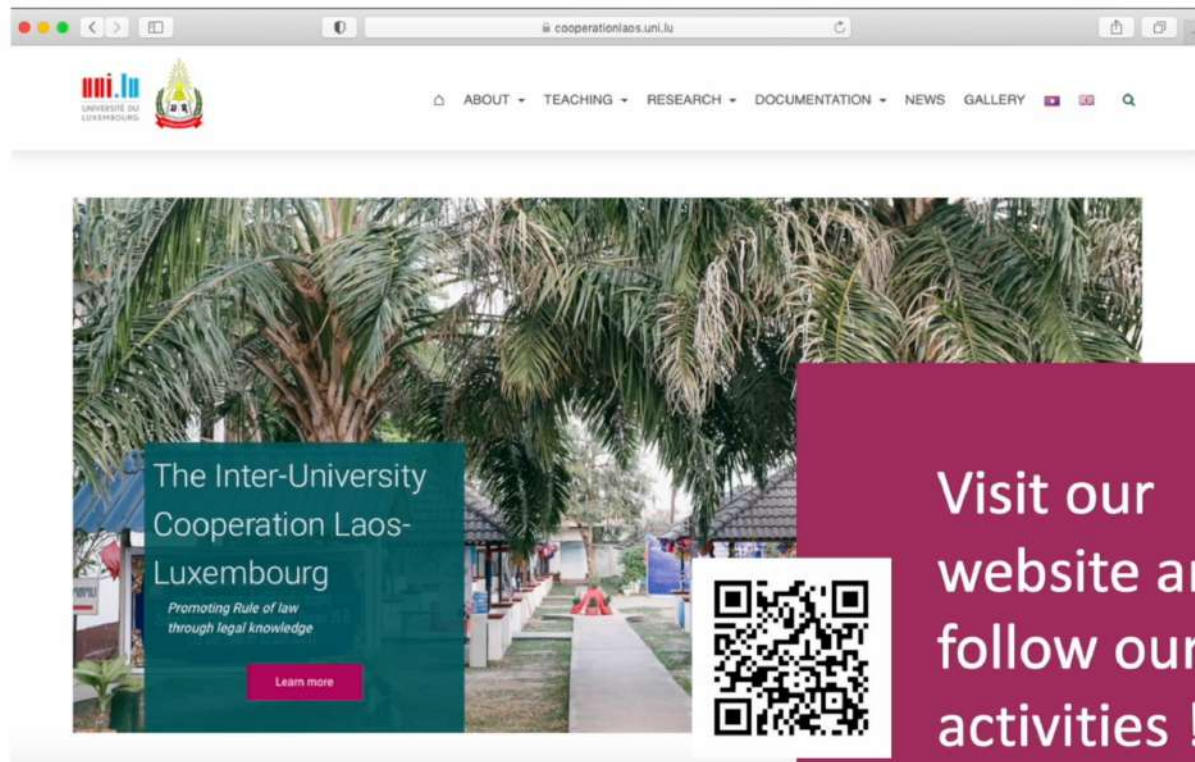
- ຄົ້ນຫາວາລະສານວິຊາການກົດໝາຍປຽບທຽບ ແລະ ສົ່ງບົດຄວາມ!
- ວາລະສານທາງວິຊາການກົດໝາຍປຽບທຽບອາຊີ
The Asian Journal of Comparative Law (AsJCL)
- ວາລະສານທາງວິຊາການກົດໝາຍລະຫວ່າງປະເທດ
ແລະ ກົດໝາຍປຽບທຽບເກົາຫຼີ *The Korean
Journal of International and Comparative
Law (KJICL)*
- ບົດທົບທວນກົດໝາຍອາຊີປາຊີຟິກ *The Asia
Pacific Law Review*
- ວາລະສານທາງວິຊາການກົດໝາຍລະຫວ່າງປະເທດ
ແລະ ກົດໝາຍປຽບທຽບອິນໂດເນເຊຍ *The
Indonesian Journal of International and
Comparative Law* (ຄ່ອນຂ້າງເປັນວາລະສານໃໝ່
ເລີ່ມແຕ່ປີ 2014)
- ເປັນຫຍັງຈຶ່ງຍັງບໍ່ທັນມີວາລະສານກົດໝາຍປຽບທຽບ
ຂອງລາວແດ່...?

Further reading

- Mark Van Hoecke, 'Methodology of Comparative Legal Research' (December 2015) *Law and Method* 1-35.
- S. Glanert, « Method? », in *Methods of Comparative Law*, P. G. Monateri (ed. by), 2015.
- Mathias Reimann, Reinhard Zimmermann, *The Oxford Handbook of Comparative Law*, Oxford, Oxford University Press, 2008.
- Mathias Siems, *Comparative Law*, Cambridge, Cambridge University Press, 2018, 2nd ed.

THANK YOU FOR YOUR ATTENTION!

For any questions, you can contact me at:
perrine.simon@ext.uni.lu

<https://cooperationlaos.uni.lu/>